

12

indispensables

J. RAMON FIBLA

Salvador Estrem i Fa. El Poeta del Priorat

Aquest primer volum de les *Obres completes* del Poeta del Priorat ha estat editat pel Centre d'Estudis Falsetans (CEF) i el Museu de Falset i Comarca, per commemorar el centenari del naixement de l'autor, amb la col·laboració del Centre de Lectura de Reus i la Biblioteca "La Caixa" de Falset.

L'obra, que s'obre amb una introducció d'Anton Vidal, president del CEF, reproduïx en facsímil tots els llibres de l'autor, publicats entre 1920 i 1926. Es preveu que el segon volum reculli tots els seus articles periodístics. Al pròleg, a càrrec de mossèn Antoni Roquer, s'explicita la personalitat polifacètica de l'autor: pagès, arqueòleg, caricaturista i poeta, dibuixant i conferenciant. També paga les cerques llegir la biografia de l'autor, a càrrec d'Anton Vidal. Hi descobrim un esperit inquiet, que el va dur, per exemple, a crear un museu i una biblioteca a la seva vila natal i a dirigir la revista *Priorat* del 1931 al 1936, amb una línia clara de defensa dels ideals catalanistes. Fou, també, president de la Joventut Nacionalista de la Lliga Regionalista i secretari de la Federació de Sindicats. Tot aquest vitalisme, però, fou

brutalment tallat amb la guerra civil i el seu assassinat, amb quaranta falsetans més, el 14 de setembre de 1936.

El volum aplega set obres de poesia i prosa. La primera, *Les hores dolces* (1920), dedicada a sa mare, és un recull molt heterogeni de poemes. Hi retrobem els temes característics dels autors de les acaballes del XIX: l'amor, la fe i la pàtria. Sens dubte, els poemes centrals de l'obra són els que giren a l'entorn de la figura de la mare: *Cartes d'un soldat a sa mare* i *La llengua de la mare*.

A *Elegia del Priorat i altres versos*, es plany, amb un estil directe i un to agre, de la decadència i l'abandonament en què ha restat el Priorat després dels estralls de la fil·loxera. A *La gent del Llamp* retrata els redactors del periòdic de la *Terra Alta*, a la redacció del qual va entrar el 1925. Farceix els retrats d'anècdotes autobiogràfiques i s'autodedicat un capítol sota el títol significatiu de *Jo*.

L'any que va morir son fill Joan, als cinc mesos d'edat, escriu *La mala collita* (1930). Hi destaca el romanç *Llaurador, bon llaurador*, dedicat a la memòria d'I. Iglesies, on es fa un cant a la vida del

pagès, amb un ritme realment fresc i lleuger, al costat d'altres poemes de caire autobiogràfic, com *La meua casa*. *Instants* (1932) és un recull d'articles on ens revela la seva visió del món. Glossa la vida a pagès, descriu viles i diades tradicionals, sempre amb un fort sentiment religiós i, sovint, un marcat to moralista. *Terra castellana* (1935) descriu el seu viatge a Madrid, amb referències a les impressions que li causaren la plana aragonesa, la terra castellana, Madrid, el Museu del Prado i la ciutat de Toledo. Però és a *El Crist de la Solitud* on la literatura d'Estrem i Fa assoleix el més alt grau de maduresa i d'aplom poètics. En aquesta llarga elegia d'un lirisme exaltat, l'autor torna a manifestar el seu amor per la terra prioratina. El títol fa referència a la creu del Crist de la Solitud de les ruïnes de la cartoixa d'Escaladei. L'edició facsímil intercala dibuixos del mateix Estrem i Fa.

Així com, en la seva prosa, hi sobresurten qualitats com la reflexió, l'observació, la ironia, l'humor i la religiositat, les seves poesies estan impregnades, segons Manuel de Montoliu, per l'entusiasme vital de Maragall i per l'accent tràgic de Ventura Gassol.

COM UNA NOVEL·LA

DANIEL PENNAC

EMPÚRIES

BIBLIOTECA UNIVERSAL, 61

BARCELONA 1993

Per a aquells que encara no l'hagin llegit, aquest és un llibre del tot indispensable. Tan indispensable que amb només sis mesos d'aparició ha obligat ja a fer-ne una tercera edició. *Com una novel·la* és un assaig audaç i intel·ligent sobre per què els joves d'avui ja no llegeixen. Redescobrir el plaer de la lectura, reivindicar els drets dels lectors (el dret a no llegir inclòs) són alguns dels temes que Pennac, escriptor i professor de literatura, tracta en aquesta obra que ha revolucionat el món de l'edició i de l'ensenyament.

COR DE GOS

MIKHAÏL BULGÀKOV

CLUB EDITOR

COL. CLUB DE NOVEL·LISTES

BARCELONA 1993

Amb aquest novel·la, Mikhaïl Bulgàkov, d'origen ucraïnès i un dels autors més importants de la literatura russa del segle XX, ens explica la història d'un gos abandonat. Ferit i mort de gana, el gos protagonista és acollit pel professor Preobrajenski, un aristòcrata que pot viure en pau a la URSS gràcies al seu renom universal. El professor Preobrajenski assajarà amb el seu nou protegit un experiment excepcional: canviar-li la hipòfisi i les glàndules sexuals per les d'un home executat per assassí.